

Tale Hjemmefødselsordning Sjælland
I forbindelse med prisoverrækkelsen fra
Fonden ”En god start i livet”
d. 1.11.2010

Vi, 8 jordemødre, der udgør Hjemmefødselsordning Sjælland, er glade for og stolte over at modtage Årets pris fra en fond, hvis formål er at støtte aktiviteter, som styrker familiens egne ressourcer i forbindelse med graviditet, fødsel og barnets første leveår.

Det er jo lige netop det, som Hjemmefødselsordning Sjælland gerne vil stå for!

Vi arbejder egentlig med det, som ALLE jordemødre er uddannet til – nemlig selvstændigt at varetage omsorgen for raske kvinder gennem såvel graviditet, fødsel og barsel.

Vi har i Hjemmefødselsordning Sjælland sammensat tilbuddet til hjemmefødende familier, så kvinden og familien kender jordemoderen før fødslen. Dette er sikret ved at familien tilknyttes et team på 2 jordemødre, der følger dem tæt gennem graviditet, fødsel og i den første uge efter fødslen.

Hos os har vi valgt, at gi´ familierne god tid sammen med os i graviditeten.

Det er ikke et krav, der kommer ude fra, men et krav vi jordemødre, der arbejder i Hjemmefødselsordningen, stiller til hinanden. Det gør vi, fordi vi tror på og har erfaring for, at den tid vi bruger sammen med familierne i graviditeten, giver mulighed for god faglig vurdering samt giver familierne den nødvendige støtte til at gå styrket og trygt ind i fødslen, hvilket igen øger sandsynligheden for en ukompliceret fødsel med styrkede forældre og en god start i livet, for det lille barn.

Hjemmefødselsordning Sjælland vægter en ensartet profil til gavn for borgerne, **og vi er fuldstændig enige med Sundhedsstyrelsen**, som (i Anbefalinger for Svangreomsorgen) beskriver hvilke kvaliteter sundhedsvæsenet bør vægte i forb. med graviditet, fødsel og barsel:

- SST vægter, at vi (som sundhedsvæsen) yder en differentieret indsats med udgangspunkt i den enkelte families ønsker og behov.
- SST siger at Målet er at graviditet, fødsel og barsel gennemleves som en sammenhængende, naturlig livsproces med mulighed for personlig udvikling og tryghed.
- SST siger mht fødslen, at sundhedsvæsenet skal sikre trygge forløb og bidrage til en god fødselsoplevelse. Sikre at mor og barn kommer igennem fødslen med bedst mulig sundhedstilstand, samt minimere komplikationer under og efter fødslen.

Vi vil ikke gå på kompromis med kvaliteten.

Og vi glæder os over, at Region Sjælland har det på samme måde. Og **takker regionen for det gode samarbejde.**

Det må vel også kun kunne betragtes som en "win-win"-situation, for jordemødre, brugere og region, når man for samme eller måske oven i købet lavere økonomi, får den kvalitet som SST anbefaler samtidig med at Regionens vision - om, at brugerne skal opleve reel medinddragelse – også opfyldes.

Hjemmefødselsordning Sjælland er glade for at bidrage med borger-nær service, hvor sundhedspolitik og økonomisk politik hænger sammen i en større enhed.

Vi synes, det er et sundhedstegn, at Region Sjælland – midt i centraliseringen – kan se, at en decentralisering, hvor hjælpen kommer ud i hjemmene ved borgerne, er et fornuftigt alternativ.

Men hvorfor skal så ikke alle føde med Hjemmefødselsordningen?

Det er der 2 helt simple årsager til:

For det første er der gravide, der har en øget risiko for komplikationer. Disse gravide er naturligvis bedst tjent med at føde på et sygehus.

For det andet er det vigtigt, at borgerne oplever **FRIT VALG af fødested.**

En forudsætning for det frie valg er dog som minimum, at man ved, hvilke muligheder, man har. Vi må huske hinanden på, at gravide har krav på objektiv information om, hvad de enkelte fødselstilbud i lokalområdet består af.

Vi vil gerne opfordre såvel praktiserende læger som jordemødre, i hele Danmark, til at huske også at nævne muligheden for hjemmefødsel.

Når man skal føde, er det vigtigt at befinde sig i nogle omgivelser, der gør én tryk. Det forholder sig nemlig således, at veerne føles mere smertefulde, og at fødslen tager længere tid, hvis den fødende er utryk. Trykhed kan skabes på mange måder, og det, der er tryk for den ene, er ikke nødvendigvis tryk for den anden. Det er derfor vigtigt, at den enkelte gravide mærker efter, hvad der gør hende mest tryk, og derudfra finder ud af, hvor hun ønsker at føde sit barn: på sygehus eller hjemme?

Når vi taler fødested, så må vi også huske på, at hjemmefødsel er et tilvalg – og ikke et fravalg af sygehuset. Selv om 88 % af vores fødende føder ukompliceret derhjemme, er det en vigtig forudsætning for sikkerhed ved hjemmefødsel, at der er mulighed for at overflytte den fødende til sygehus under fødslen.

Vi overflytter ca 12% af de fødende fra hjemmet til en fødeafdeling, før barnet bliver født. Det foregår sådan, at jordemoderen fra Hjemmefødselsordningen tager med den fødende ind på fødeafdelingen og støtter kvinden i hendes fødselsforløb dér, i samarbejde med det personale, der er ansat på fødeafdelingen. Dermed bevares kontinuiteten i forløbet for den fødende.

Vi vil gerne bruge anledningen her, til at **takke vores samarbejdspartnere på regionens fødeafdelinger**, for den imødekommenhed vi mærker, og for det samarbejde vi har omkring kvinderne i graviditeten og når vi overflytter en fødende. **Særligt tak til dig, overlæge Lone Krebs**, der altid står klar til god faglig sparring.

Vi ønsker at styrke vores samarbejde med fødeafdelingerne endnu mere i fremtiden. Og vi ønsker de bedst mulige forhold for fødende, hvad enten de vælger fødsel i hjemmet eller på sygehus.

Vi oplever øget interesse for vores arbejde –

Vi er blevet kontaktet af kolleger og politikere fra andre dele af DK. De leger med tanken om at oprette hjemmefødselsordninger i deres regioner, og de ønsker inspiration til, hvordan dette arbejde kan realiseres.

De ønsker hjemmefødselsordning fordi de kan se, at dette er et fornuftigt bud på, hvordan man kan yde en god omsorg for raske gravide, fødende og barslende, på det lavest økonomiske niveau - og fordi de ved, at oprettelse af Hjemmefødselsordning:

- Vil øge antallet af hjemmefødsler.
- Det vil reducere antallet af overflytninger fra hjemmet til fødegang under fødslen, fordi jordemoderen i en hjemmefødselsordning er vant til at varetage hjemmefødsler.
- Det vil dermed øge antallet af spontant forløbende fødsler.
- Og altså reducere behovet for indgreb blandt raske fødende.
- Det vil give nogen kvinder med angst for fødslen, mod på at føde frem for at få kejsersnit.
- Det vil give flere gravide og jordemødre mulighed for kontinuitet gennem hele forløbet; incl fødsel med "kendt" jordemoder.
- Det vil betyde, at flere gravide har jordemoderen kontinuerligt hos sig til fødslen.
- Det vil være en ønskværdig arbejdsplads for nogle af de jordemødre, der ønsker stor indflydelse på deres arbejdsliv.
- Det vil give flere jordemødre mulighed for at koncentrere sig om det, vi er uddannet til: omsorgen for raske gravide gennem graviditet, fødsel og barsel.
- Det giver jordemoder-studerende mulighed for praktik, hvor det normale graviditets- fødsels- og barselsforløb virkelig får spillerum.
- Og det vil aflaste fødegangene at oprette flere hjemmefødselsordninger.

Vi håber og tror på, at politikere og embedsmænd i de andre danske regioner, vil give jordemødre mulighed for at starte lignende tilbud. Men der er nok ingen tvivl om, at det kræver ildsjæle at starte en sådan ordning.

Det var også tilfældet m Hjemmefødselsordning Sjælland. Her må vi se tilbage til 1991, hvor jordemoder Hanne Lunøe startede op med en enmandspraksis med hjemmefødsler. 3 år arbejdede Hanne Lunøe med hjemmefødsler, hvor hun modtog betaling fra familierne, for sit jordemoderarbejde. 1994 lykkedes det Hanne Lunøe at fremlægge hendes sundhedsfremmende resultater for Sundhedsudvalget i Vestsjællands Amt, og da blev det gratis for familier bosiddende i Vestsjælland at føde hjemme med en jordemoder, der var kendt af familien.

Vi vil i dag gerne takke dig, Hanne Lunøe, for at du såede dette frø, som nu er vokset sig så stort, at det har bredt sig til hele Region Sjælland.

Vi håber, at den erfaring, vi har her fra Region Sjælland, vil gøre, at vejen er banet, for lettere at kunne oprette hjemmefødselsordninger i de andre regioner.

Det er fantastisk at være en del af Danmarks største hjemmefødselsordning, hvor antallet af fødsler er steget fra 62 hjemmefødsler i 2003 til ca 250 hjemmefødsler her i 2010. (Altså en fremgang på 400% på 7 år)

Jeg har arbejdet i Hjemmefødselsordning Sjælland siden 2004, og jeg må sige, at det har været/og stadig er fantastisk spændende at tage del i udviklingen.

Det er glædeligt, udviklende og inspirerende at arbejde med det fag, som jeg elsker højt og med en kvalitet, jeg kan stå inden for. Det er fantastisk at arbejde sammen med kolleger, der 100% støtter op om det samme mål: at hjælpe familierne til en sund normal fødsel.

Fantastisk er det at opleve, hvordan hver enkelt jordemoder i ordningen har respekt for og ikke går på kompromis med vores fælles kerneværdier som kendthed, tid og individuel behovsorienteret omsorg.

Det er et positivt men stort arbejde at tage ansvar for sådan en udvikling og samtidig fastholde kvaliteten i arbejdet. Vores jordemoderliv har en stor plads i vores liv, idet vi står meget til rådighed for de fødende.

Til gengæld har vi en dagligdag, hvor vi har den store fornøjelse at følge familier, der udvikler sig igennem graviditet, fødsel og barsel. Det er skønt at blive ringet op – også om natten – og få meddelelsen at det nu er tid til at deltage ved endnu en familieførelse. En dag, som vi har set frem til 😊
Det er skønt at kende familien i forvejen.

Det er også skønt - med Fondens Pris - at blive belønnet, for de ressourcer vi har lagt i vores arbejde her i Hjemmefødselsordningen.

Vi takker mange gange Fonden ”En god start i livet” for denne pris.

Det er vores tanke, at det beløb, der følger med prisen, skal bruges til faglig udvikling. Vi ønsker dog ikke kun at gøde vores egne vande, men ønsker også en tværfaglig temadag om hvordan vi fremmer den spontane fødsel – hvad enten den foregår i hjemmet eller på sygehus. Og vi glæder os til at kunne invitere vores samarbejdspartnere fra Region Sjællands sygehuse til at deltage.